

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 6P/167/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4321202686
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Petříková
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2022:4321202686.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice v konaní pred sudkyňou JUDr. Martinou Petříkovou, vo veci starostlivosti o mal. Y., v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa rodičov: Mgr. X. a U., o zvýšenie výživného a zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

I. Súd z v y š u j e vyživovaciu povinnosť matky k mal. Y. zo sumy 80 € na sumu 130 € mesačne, ktoré výživné je povinná platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca počnúc dňom 01.09.2022.

II. Súd návrh matky na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností z a m i e t a.

III. M e n í sa rozsudok Okresného súdu Nitra č.k. 11P/15/2016-168 zo dňa 17.07.2017 vo výroku o výživnom.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Otec v návrhu podanom dňa 13.7.2021 žiadal, aby súd zvýšil vyživovaciu povinnosť matky k mal. Adamovi na sumu 200 € mesačne, pretože výdavky na syna sa neustále zvyšujú. Od septembra 2022 nastupuje na strednú školu, čím sa výdavky ešte navýšia. V súčasnosti sú výdavky na dieťa cca 450 €, pričom len stravu je to 250 - 300 €, pretože mu bola diagnostikovaná histamínová intolerancia. Navyše rastie, je vo veku, kedy sa chce aj páčiť a čokoľvek si neoblečie. Štvorčlenná rodina žijú v dvojizbovom byte, nepotrpia si na luxus, no mal. Adam si vyžaduje už svoje súkromie a vlastnú izbu. Deťom chcú dopriať aj zážitky.

2. Matka sa k návrhu vyjadrila písomne dňa 4.1.2022, s návrhom otca nesúhlasila. Výdavky tvrdené otcom považovala za nereálne. Napriek histamínovej intolerancii podľa nej mal. Adam jedáva aj potraviny, ktoré sú zakázané. Jej rodinu tvoria traja členovia, teda spolu s ňou jej mal. syn X. a mal. U. nar. XX.X.XXXX.. S najmladším synom je na rodičovskej dovolenke, preto pracuje len na polovičný úväzok. V súčasnej finančnej situácii si nemôže dovoliť prispievať na Adama vyššou sumou. Snaží sa mu však venovať počas jeho prítomnosti v jej domácnosti a umožniť mu menšie výlety do okolia, v lete na kúpaliská a v rámci možností mu zakúpiť aj iné veci, ktoré nevyhnutne potrebuje. Na záver žiadala, aby súd predvolal aj Adama a zároveň požiadala o zmenu zverenia Adama do jej starostlivosti, keďže pre otca znamená maloletý iba výdavky na stravu a starostlivosť. U matky by mu nič nechýbalo, má tam vlastnú izbu a mal. Adam sa tiež chce vrátiť ku nej.

Vykonaným dokazovaním súd zistil nasledovný skutkový stav:

3. Rozsudkom Okresného súdu Nitra č.k. 11P/15/2016-168 zo dňa 17.07.2017, právoplatným dňa 23.4.2018 (v spojení s rozsudkom KS v Nitre zo dňa 8.3.2018 č.k. 7CoP/54/2017-194) súd zmenil rozsudok Okresného súdu Nitra č.k. 19C/267/2010-16 zo dňa 13.12.2010 v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k mal. Adamovi tak, že mal. Adama zveril do osobnej starostlivosti otca. Matke určil povinnosť na jeho výživu sumou 80 € mesačne a zároveň upravil jej stretávanie s mal. Adamom na víkend v párnom týždni od piatku do nedele a osobitne aj počas letných, zimných prázdnin a veľkonočných sviatkov.

OS Nitra mal dokazovaním preukázané, že lepšie predpoklady pre výchovu maloletého mal otec, ktorý stav bol potvrdený predovšetkým vyjadrením samotného dieťaťa na pojednávaní pred súdom, do pozície prioritného rodiča postavilo otca. Otec sa vie potrebám dieťaťa viac prispôbiť, dieťa dobre vychádza aj s manželkou otca. Mal. Adam matke vyčítal klamstvo, že sa mu málo venovala, že práve matka zamedzila tomu, aby mohol otcovi ukázať vysvedčenie, ale musel ho ukázať cudziemu mužovi, vytykal jej bitku pri učení alebo pre horšiu známku. V rámci pohovoru bolo zistené, že matka synovi povedala, že sa obesí, ak odíde k otcovi. Súd zistil, že názor dieťaťa bol v konaní menený aj tlakom situácie a matky na dieťa. Mal. Adam bol v čase tohto rozhodnutia súdu prvej inštancie žiakom 4. ročníka základnej školy a v čase rozhodnutia odvolacieho súdu v 5. ročníku ZŠ. Matka pracovala ako učiteľka v MŠ s príjmom 650,29 €, mala vyživovaciu povinnosť k mal. Sebastiánovi. Otec pracoval vo Farmol Slovakia s.r.o., kde dosahoval čistý príjem 803,33 €. Mal vyživovaciu povinnosť k mal. Lukášovi manželke, ktorá bola po rodičovskej dovolenke nezamestnaná.

4. V súčasnosti ja mal. Adam žiakom 9. ročníka Základnej školy Pri Podlužianke v Leviciach. Podľa hodnotenia ZŠ je Adam milý, iniciatívny, pokojný, rozvážny, slušný, vie sa ovládať v každej situácii. Jeho domáca príprava na vyučovanie je pravidelná, vzdelávacie výsledky sa zlepšili, prospel s vyznamenaním. Pravidelne sa zúčastňuje mimoškolských aktivít. Stravuje sa v školskej jedálni, čo mesačne predstavuje cca 25 €, ročne bolo potrebné uhradiť za pracovné zošity 35 €, ZRPŠ 10 €, súťaže, prednášky, exkurzie cca 40 €, lyžiarsky výcvik 150 € a plavecký výcvik 110 € + 50 € plavecké potreby. Od septembra 2022 nastupuje na Strednú odbornú školu technickú v Tlmačoch. Je aktívnym členom floorbalového klubu ŠK FBC Levice, kde sa pravidelne zúčastňuje tréningov, mesačný poplatok činí 10 €. Taktiež je členom futbalového klubu, kde mesačný poplatok činí 15 €. Má diagnostikovanú histamínovú intoleranciu, čiže musí dbať na to, ktoré potraviny prípadne v akom množstve môže zjesť bez negatívnych zdravotných dôsledkov.

5. Mal. Adam žije s otcom, jeho manželkou P. a ich spoločným synom mal. D. v dvojizbovom byte v osobnom vlastníctve otca. V máji sa však budú sťahovať do 4-izbového bytu, kde každý z bratov bude mať vlastnú izbu. Otec pracuje ako živnostník pre spoločnosť Farmol s.r.o. Za zdaňovacie obdobie 2020 vykázal príjmy vo výške 26174,74 € a výdavky vo výške 18037,97 €, celkový základ dane 3722,57 €. Za zdaňovacie obdobie 2021 vykázal príjmy vo výške 24872 € a celkový základ dane 17715,74 €. Hrubý príjem uviedol v sume 1700 €, z ktorých platí odvody do zdravotnej poisťovne a Sociálnej poisťovne v sume 280 €. Manželka otca pracuje v obchode svojich rodičov taktiež ako živnostníčka, pričom za zdaňovacie obdobie 2020 vykázala príjmy vo výške 1834,88 € a výdavky vo výške 879,50 €, čistý mesačný príjem uvádza vo výške 600 €. Otec s manželkou mesačne uhrádzajú náklady spojené s užívaním bytu v sume 140 €, plyn 6 €, elektrina 28 €, internet 11 €, TV 15 €. Náklady spojené s užívaním 4-izbového bytu zatiaľ otec vyčíslené nemá, platí zaň hypotéku.

6. Kolízna opatrovníčka vykonala dňa 25.2.2022 šetrenie rodinných pomerov na strane otca, kde neboli zistené žiadne nedostatky. Manželka otca sa počas šetrenia vyjadrila, že mal. Adam má s mal. Lukášom veľmi pekný vzťah, Lukáš sa na brata teší, vyčkáva ho pri okne, keď prichádza od matky. Chlapci si navzájom pomáhajú, chodia spolu do školy aj zo školy v prípade potreby. Zvyknú sa ja poškrípiť, ale rýchlo sa udobia. S Adamom má veľmi dobrý vzťah ja ona sama, Adam sa jej zdôveruje možno viac ako vlastným rodičom. Aktuálne si prechádza pubertou a do popredia sa u neho tlačia materiálne veci. Manželka otca tiež uviedla, že Adam má veľmi dobrý vzťah aj so súrodencami u matky, teší sa na nich. Dňa 28.2.2022 sa na úrad dostavila manželka otca s mal. Adamom, s ktorým bol bez jej prítomnosti vykonaný informatívny pohovor. Adam uviedol, že vie o návrhu, ktorý podala mamina, aby išiel k nej. On jej to povedal, asi dva mesiace dozadu, nepamätá si presne. Bol u nej dlhšie, asi tak týždeň a bolo mu tam dobre. Mamina sa zmenila, akoby si uvedomila, čo robila zle a je na neho dobrá. Predtým na neho za zlú známku nakričala, teraz ho motivuje, aby si ju opravil. Je pre neho veľmi ťažké sa teraz rozhodnúť. Chcel by byť s maminou častejšie, aj to hovoril ocinovi, ktorý s tým nemá problém, ale mamina s ním nekomunikuje. Od toho, že pôjde k mamine očakáva, že bude taká aká teraz, že sa len nepretvaruje a

naozaj taká aj ostane. Vadí mu, že u ocina nemá vlastnú izbu, pritom sľúbil, že sa presťahujú do domu alebo väčšieho bytu, ale štyri roky to tak nebolo, až teraz sa majú v máji konečne presťahovať. Predtým, keď bol u maminy, ho otec brával na výlety stále, teraz nechodia nikam, len k starkej. Teraz chce ísť viac k mamine ako nie, školu chce však určite dokončiť v Leviciach a potom by chcel ísť na strednú do Zlatých Moraviec, kam chodil aj ocino. Kamarátov má aj v Obyciach. Nerozumie, prečo sa rodičia spolu nebavia, mamina sa normálne baví s otcom mal. Sebastián.

7. Matka je v súčasnosti na rodičovskej dovolenke s najmladším synom Jakubom, nar. 18.8.2019, ktorý ešte nechodí do MŠ. Zároveň pracuje na čiastočný úväzok v Reedukačnom centre Zlaté Moravce, kde má individuálny pracovný čas a v tom čase, je s mal. Jakubom jej matka. Jej čistý mesačný príjem v RC predstavuje v priemere 381 €. Vypovedala, že Jakubov otec žije a pracuje v Rakúsku a za synom chodí raz do mesiaca. S deťmi žije v rodinnom dome, na ktorý spláca hypotéku v splátkach 180 € mesačne. Výdavky spojené s bývaním činia mesačne za plyn 73,50 €, elektrina 53 €, voda 8-10 €, internet s TV 25 €, mobil 18 €. Mal. Sebastián je druhákom na ZŠ, je tiež členom futbalového klubu Vion Zlaté Moravce, kde matka uhrádza členský poplatok 20 € mesačne. Jeho otec na výživu syna uhrádza matke 100 € mesačne.

8. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, pracovisko Zlaté Moravce vykonalo dňa 13.1.2022 šetrenie rodinných pomerov aj na strane matky, pričom taktiež neboli zistené žiadne nedostatky. Partner matky Vladimír Gubov, nar. 17.9.1981 je zamestnaný vo firme SSB v Rakúsku, jeho príjem matke nie je známy. Na mal. Jakuba jej prispieva sumou 100 € mesačne a nakupuje mu oblečenie; domov chodí len jede alebo dvakrát mesačne na víkend. Podľa vyjadrenia matky počas šetrenia Adam chodí k matke každý druhý týždeň a cez letné prázdniny v zmysle rozsudku č. k. 19C/267/2010-16 zo dňa 13.12.2010. Mal. má u matky aj vlastnú izbu. Zároveň podotkla, že u otca nemá k dispozícii vlastnú izbu. Matka spochybňuje vyjadrenie, že mal. Adam má histamínovú intoleranciu, pretože by musel mať špeciálnu stravu a musel by užívať aj lieky. Keď príde k matke, tá mu nechystá žiadne špeciálne jedlo a zje všetko, čo mu dá. Okrem toho žiadne lieky ani neberie. Matka uvádza, že mal. Adamovi zakúpila botasky, zimné topánky, mikiny, posledná bola značky Adidas za 50 €. Ako uviedla kúpi mu všetko, čo sa mu páči a čo si sám vyberie. Naposledy mu kúpila na Vianoce 4 knihy v hodnote 10 € za kus. Dohoda s otcom dieťaťa ohľadom styku s maloletým je, podľa vyjadrenia matky, problematická. Stalo sa, že otec odmietol mal. Adama pustiť k matke kvôli karanténnemu opatreniu, nakoľko sa v škole vyskytlo ochorenie Covid - 19, pričom ho mohol dať otestovať, a v prípade negatívneho výsledku, priniesť. Podľa vyjadrenia matky, otec odmieta poskytnúť matke náhradné termíny na styk s mal. Adamom. Matka sa na konci rozhovoru vyjadrila, že s podaným návrhom na zvýšenie výživného nesúhlasí. Taktiež uviedla, že sa jej syn počas návštevy v jej domácnosti vyjadril, že by chcel bývať opäť u matky.

9. Vzhľadom na nejednoznačné vyjadrenia účastníka vo veci zmeny zverenia mal. Adama, súd pristúpil k vypočutiu maloletého na pojednávaní. Mal. Adam na pojednávaní dňa 16.5.2022 (pondelok) bez prítomnosti rodičov uviedol, že zatiaľ sa ešte nepresťahovali, ale je to veľký 4 izbový byt, v stredu im majú dať kľúče a ešte treba vymaľovať. Adam bude mať vlastnú izbu, teší sa, určite to bude lepšie ako teraz. S bratom Lukášom vychádza ako kedy, niekedy dobre, niekedy zle, so Sebastiánom sa tak nehádajú, ale to asi preto, že s ním nie je tak často. U maminy býva každý druhý víkend, ide v piatok o 17. hodine a v nedeľu sa vracia. Ale chcel by ostať u maminy dlhšie napr. ak by bol predĺžený víkend, že by u nej ostal v pondelok, ak by bol voľný. Mamine spomínal, že sme v tomto byte takí natlačení, ona mu vtedy povedala, že u nej má vlastnú izbu a môže tam ísť bývať. Adam nevedel uviesť, či presne povedal, že chce byť zverený jej, ale cítil sa vtedy tak...(hľadal správne slová)... tak stiesnene. Teraz to už ale bude iné. Chce, aby to ostalo tak ako to je, že bude u ocina, ale u maminy by chcel byť častejšie. Napr. cez jarné prázdniny u nej nebol vôbec. A keď je u ocina na Vianoce, tak zase nie je uňho na Veľkú noc. Teraz ho čaká birmovka, štvrtok-piatok majú ešte nácvik a birmovka je v sobotu. Je to zrovna ten víkend, kedy by mal byť u maminy, ocino jej aj písal, aby si to vymenili, ale mamina neodpísala. Adam mame hovoril, že birmovka bude a či príde, povedala mu, že sa vyjadrí po súde. Mamina s ocinom poriadne nekomunikuje, vždy napíše Adamovi a on to potom odkáže ocinovi, ocino píše priamo mamine, ale ona zas neodpíše. Bol by rád, keby vedeli normálne komunikovať, tak ako sa vie mamina dohodnúť aj so Sebiho otcom, s ním stretávanie nemajú upravené súdom a Sebiho zvykol ocino vziať aj zo škôlky a večer ho vrátil mamine. Mamina hovorila, že by mal u nej vlastnú izbu, tú v ktorej aj teraz spí, keď u nej. Sebi má tiež vlastnú a Jakub spí ešte v postielke s maminou, ale Adam nevie, či by to tak naozaj bolo, nevie či by bol Jakub nakoniec v izbe so Sebi. Adam má už za sebou aj prijímačky, zobrali ho na Strednú technickú školu v Tlmačoch aj na Strednú priemyslovku v Leviciach, on sám si vybral Tlmače,

nevie ako by tam dochádzal z Obýc. Ďalej uviedol, že mamina má priateľa, ktorý pracuje v Rakúsku, keď je Adam u nej, tak je doma aj on. Myslí si, že s priateľom vychádza dobre, ale Sebi nie, lebo sa hnevá keď poriadne nepovysáva. Adam tiež pri upratovaní svojej izby zvykne pomáhať. Chodí na futbal aj na floorbal, futbal hráva v Podlužanoch, ale teraz je to posledná sezóna, lebo tam nemajú dorastencov. Tento víkend bol u ocina. Ocino sa ho pýtal, či nemá pred súdom stres, mal ho, ale teraz už nemá. Má histamínovú intoleranciu, vlastne môže jesť všetko, ale niektoré veci len málo, napr. nemôže kuracie alebo len raz za týždeň. V škole sa vtedy zvykne odhlásiť z obeda. Mamina zvykne uvariť kuracie aj keď je u nej, tak ho zje. Grétka ho zvykne variť, keď je Adam u maminy. U maminy nebol len v ten víkend, keď mal byť počas celoplošného testovania, rodičia si však víkend nevymenia, oni sa stále za niečo doťahujú.

10. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

11. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

12. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa (oznámenie č. 104/1991 Zb.) záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, či už ju budú uskutočňovať verejné alebo súkromné zariadenia sociálnej starostlivosti, súdy, správne alebo zákonodarné orgány.

13. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, 25 a 26 sa použijú primerane.

14. Podľa 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí; to neplatí, ak rodičia žiadajú úpravu styku neupraviť.

15. Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

16. Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

17. Podľa § 62 odsek 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

18. Podľa § 62 odsek 6 Zákona o rodine ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

19. Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

20. Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

21. Podľa § 62 odsek 4 Zákona o rodine Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

22. Podľa § 62 odsek 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

23. Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

24. Podľa § 77 odsek 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

25. Podľa § 78 odsek 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

26. Podľa § 78 odsek 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

27. Podľa § 395 odsek 1 CMP ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

28. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

29. Rozhodnutie súdu o výkone rodičovských práv a povinností musí vždy vychádzať z právneho stavu v okamihu jeho vyhlásenia. Zmeniť takéto právoplatné rozhodnutia možno len, ak je splnená hmotnoprávna podmienka, ktorou je zmena pomerov oproti času, keď súd rozhodoval v pôvodnom konaní. Zmena pomerov z času vyhlásenia rozsudku však nemôže byť akákoľvek, ale musí ísť o zmenu podstatnú. Závažnosť zmeny pomerov sa vyžaduje preto, lebo jedným z významných faktorov prispievajúcim k riadnej výchove dieťaťa je stabilita jeho pomerov vrátane stability výchovného prostredia. Vziať do úvahy je potrebné faktory, najmä tiež názor mal. dieťaťa, ktoré vzhľadom na svoju rozumovú vyspelosť a vek je schopné ho vyjadriť. Prvoradým pri rozhodovaní o mal. deťom je práve záujem mal. dieťaťa, ktorý má prednosť pred záujmami rodičov. Záujem dieťaťa preto treba chápať čo najextenzívnejšie. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

30. Zmena rozsudkov o výživnom je rovnako možná len v prípade zmeny pomerov, ktorá musí byť preukázaná ku dňu vyhlásenia rozhodnutia o zmene. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnúť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak tieto okolnosti na zmenu vyživovacej povinnosti môžu byť dôvodom len vtedy, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenie pôvodného rozsudku. Nestačí len úvaha o tom, že doterajšie výživné je neprimerané. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívnymi okolnosťami na strane povinného či oprávneného alebo objektívne, vývojom životných nákladov. Na strane povinného môže byť takouto zmenou strata zamestnania (kde je však nutné skúmať príčiny), dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov a pod.

31. Predmetné konanie začalo na návrh otca o zvýšenie výživného k mal. Adamovi zo strany matky. Matka vo vyjadrení k podanému návrhu so zvýšením výživného nesúhlasila, uviedla svoje dôvody, pričom v závere podania navrhla zveriť mal. Adama do svojej osobnej starostlivosti, lebo aj syn je názoru, že sa chce vrátiť k matke. Súd v tomto smere zisťoval názor mal. Adama jednaj prostredníctvom

kolíznej opatrovníčky, ktorá s dieťaťom vykonala informatívny pohovor a jednak priamo pred súdom. Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že najväčším problémom bol dvojizbový byt otca, v ktorom byva štvorčlenná rodina a kde mal. Adam nemá také súkromie, aké by už v jeho veku potreboval. Sám sa cítil v byte stiesnene a sklamalo ho, že otec za štyri roky nezabezpečil väčší byt alebo dom tak, ako sľúbil. V súčasnosti sa však idú sťahovať do 4-izbového veľkého bytu, kde má Adam vlastnú izbu a už to bude celkom iné. Pred súdom bezpochyby uviedol, že chce, aby všetko ostalo ako doposiaľ. Nepamätal si, že by matke výslovne povedal, že jej chce byť zverený, ale pocite stiesnenosti v malom byte jej hovoril. Keďže od septembra nastúpi na strednú školu v Tlmačoch, ktorú si sám vybral, nevie ako by do nej dochádzal z Obýc. Matku by chcel navštevovať aj častejšie, napr. ak na víkend u nej prípadne predĺžený víkend, podľa neho otec s tým problém nemá. Veľmi ho však trápí, že rodičia spolu nevedia komunikovať a vždy sa za niečo doťahujú. Aj podľa Adama matka otcovi nenapíše, ale odkazy mu posielala cez dieťa a na správy otca ani neodpíše. Ani na pojednávaní nebola schopná sa jasne vyjadriť, ako si predstavuje nadchádzajúcu birmovku svojho syna a nepovedala to ani samotnému Adamovi, keď sa jej na to pýtal. Síce tvrdila, že s otcom komunikuje ako on s ňou, ale rodičia by si v prvom rade mali uvedomiť, že takýmto svojim prístupom a komunikáciou resp. „nekomunikáciou“ ubližujú práve Adamovi, ktorý je zo vzájomného vzťahu rodičov skutočne vystresovaný. Je jednoznačné, že oboch rodičov má rád, ale zjavne sa snaží pred každým hovoriť to, čo chce práve ten rodič počuť, aby mu neublížil. Akokoľvek, na zmenu rozhodnutia o výkone starostlivosti o dieťa je potrebné preukázať zmenu pomerov od času pôvodného rozsudku. Takáto zmena však nenastala. Mal. Adam jednoznačne vyjadril svoj názor ohľadne starostlivosti o neho pred súdom a vzhľadom k jeho veku a rozumovej vyspelosti, si aj uvedomuje dôsledky. V porovnaní s pôvodným rozhodnutím má súd za to, že nenastala žiadna zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností a nevyvstala potreba zverenia dieťaťa do výlučnej starostlivosti matky. Berúc do úvahy tiež potrebu stability výchovného prostredia a očakávaný nástup na strednú školu, súd podaný návrh matky zamietol prihliadnuc aj na názor kolíznej opatrovníčky.

32. Vo vzťahu k návrhu otca na zvýšenie výživného ho súd považoval z časti za dôvodný. Mal. Adam je aktuálne v 9. ročníku ZŠ a na druhom stupni ZŠ v 5. ročníku bol v čase predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. otec považuje už vtedy určenú výšku výživného za neadekvátnu vtedajším potrebám dieťaťa, ale toto samotné nemôže byť dôvodom na zmenu rozhodnutia. Otec dôvodil zvýšením nákladov aj v súvislosti s nástupom syna na strednú školu od septembra 2022, s čím sa nepochybne náklady zvýšia, jednak s cestovaním mimo miesta bydliska, jednak školskými potrebami, v súčasnosti aj s rastom dieťaťa, jeho vekom a s tým spojeným tiež kultúrnym či spoločenským vyžitím. Otcovi sa príjem zdvojnásobil, pribudol aj príjem jeho manželke, čiže celkovo vzrástol príjem ich domácnosti, i keď im pribudla hypotéka na byt. Matka však pribudla vyživovacia povinnosť k mal. Jakubovi a pretože ešte nenavštevuje MŠ, je s mal. Jakubom na rodičovskej dovolenke a pracuje len na polovičný úväzok, čiže príjem sa jej o cca polovicu znížil. Poberá však rodičovský príspevok a prídavky na dve deti. Pochybné je však tvrdenie matky ohľadne spolužijúcich osôb jej domácnosti. Pred súdom tvrdila, že jej domácnosť tvoria len ona a synovia, pri šetrení rodinných pomerov označila p. Gubova za partnera a mal. Adam uviedol, že Jakubov otec je u matky vždy, keď je tam aj Adam. Zrejme sa teda na výdavkoch domácnosti podieľa aj on. Mal. JY. však od septembra 2022 zrejme nastúpi do materskej školy a matke nič nebráni, aby sa zamestnala na plný pracovný úväzok, čo by s vysokoškolským vzdelaním nemalo byť problematické. Keďže otcovia jej mal. synov uhrádzajú matke výživné, spolu s prídavkami na deti nie je na pokrytie ich nákladov sama. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd matke zvýšil výživné k mal. Adamovi počnúc jeho nástupom na strednú školu, pričom výšku súd považuje za absolútne primeranú už terajším potrebám a veku dieťaťa.

33. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 52 CMP.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Levice, v troch písomných vyhotoveniach.

Odvolanie len proti odôvodneniu nie je prípustné.

V odvolaní má byť uvedený, ktorému súdu je určený, kto ho podáva, ktorej veci sa týka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie

považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a datované.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Rozsudok o výživnom je vykonateľný doručením.